

OWCZAREK BELGIJSKI

(Chien de Berger Belge - Belgian Shepherd Dog)

Kraj pochodzenia: Belgia

Data publikacji obowiązującego wzorca: 19.04.2002

Użytkowanie: Pierwotnie pies pasterski, obecnie wszechstronnie użytkowy pies pracujący (obrończy, stróżujący, tropiący), jak również doskonały pies rodzinny.

Klasyfikacja FCI: Grupa 1 - Psy pasterskie i zaganiające.
Sekcja 1 - Psy pasterskie.
Próby pracy wymagane.

RYS HISTORYCZNY:

W Belgii, pod koniec XIX wieku, było wiele psów pasterskich, które prezentowały różny typ i krańcowo różnorodną sierść. Aby do tego stanu rzeczy wprowadzić trochę porządku, entuzjaści hodowli psów zaczęli się grupować i w celu ujednoczenia rasy zwrócili się do A. Reula, profesora Wyższej Szkoły Weterynaryjnej w Cureghem, którego można uważać za pioniera i założyciela rasy.

Rasa oficjalnie powstała w latach 1891-1897. Klub Owczarka Belgijskiego został utworzony 29 września 1891 w Brukseli. W tym samym roku profesor A.Reul zgromadził w Cureghem 117 psów, co umożliwiło spis i wybór najlepszych egzemplarzy. Następne lata to skuteczna selekcja, często hodowla w bliskim pokrewieństwie kilku egzemplarzy.

3 kwietnia 1892 roku Klub Owczarka Belgijskiego opracował szczegółowy wzorzec. Zakładał on, że jest to jedna rasa z trzema typami sierści. Jednocześnie mówiono wtedy, że owczarek belgijski jest psem prostych ludzi i dlatego rasa ta nie posiada odpowiedniej renomy. W rezultacie dopiero w 1901 pierwsze owczarki belgijskie zostały zarejestrowane w Księdze Rodowodowej Królewskiego Towarzystwa im. Św Huberta (L.O.S.H). W ciągu kolejnych lat najbardziej aktywni entuzjaści rasy prowadzili z wielką determinacją działania, mające na celu unifikację typu oraz korektę wad. Można powiedzieć, że do 1910 roku typ oraz temperament owczarka belgijskiego został ustalony.

Przez cały ten czas sprawa występowania innych jeszcze, różniących się od akceptowanych odmian i kolorów, była przedmiotem sporów i gorących dyskusji. Z drugiej strony kwestie takie, jak morfologia, temperament czy przydatność do pracy, nigdy nie powodowały nieporozumień.

WYGLĄD OGÓLNY:

Owczarek belgijski jest psem o wyważonej sylwetce, harmonijnych proporcjach, łączącym siłę i elegancję, średnich wymiarów, o suchym i wyraźnym umięśnieniu, kwadratowego formatu. Jest to pies wiejski, przyzwyczajony do przebywania na zewnątrz, odporny na zmienne warunki atmosferyczne, tak częste w belgijskim klimacie.

Dzięki harmonii budowy i wysoko noszonej głowie, owczarek belgijski sprawia wrażenie elegancji i siły, która jest dziedzictwem najlepszych przedstawicieli psów pracujących. Owczarek belgijski jest oceniany w naturalnej postawie, bez ustawiania i przytrzymywania.

WAŻNE PROPORCJE:

Sylwetka owczarka belgijskiego powinna zamykać się w kwadracie.

Klatka piersiowa powinna sięgać łokci.

Długość kufy jest równa lub niewiele większa od połowy długości głowy.

ZACHOWANIE - TEMPERAMENT:

Owczarek belgijski jest czujnym i aktywnym psem, tryskającym energią, zawsze gotowy do działania. Ponieważ ma wrodzoną doskonałą zdolność do strzeżenia stada, to jest również doskonałym stróżem posiadłości. Jest nieustępliwym i zapalonym obrońcą swojego Pana. Pies ten łączy wszystkie cechy, niezbędne u owczarka, stróża, obrońcy i psa policyjnego. Jego żywy temperament, czujność i opanowanie, bez śladu lęku czy agresji, powinny być widoczne w postawie i czujnym, dumnym wyrazie błyszczących oczu. Przy ocenie tej rasy te cechy temperamentu powinny być zawsze brane pod uwagę

GŁOWA:

Wysoko noszona, nie przesadnie długa, o prostych liniach, dobrze wymodelowana i sucha. Mózgoczaszka i kufa są jednakowej długości, dopuszczalna co najwyżej nieznacznie dłuższa kufa, co daje ostatecznie doskonały wyraz.

Mózgoczaszka: średniej długości, proporcjonalna w stosunku do głowy, czoło bardziej płaskie niż zaokrąglone. Bruzda czołowa niezbyt dobrze zaznaczona. Z profilu linia czoła jest równoległa do hipotetycznej linii będącej przedłużeniem linii grzbietu kufy. Guz potyliczny słabo rozwinięty, łuki brwiowe i jarzmowe słabo wyrażone.

Przełom czołowo-nosowy (stop): umiarkowany

Trzewioczaszka:

Nos: czarny.

Kufa: średniej długości i dobrze wymodelowana pod oczami, stopniowo

zwązająca się w kierunku nosa, sprawia wrażenie wydłużonego klina; grzbiet kufy prosty, równoległy z przedłużeniem linii czoła, kufa dobrze rozdzielona, co oznacza, że kiedy jest otwarta, kąciki warg są mocno podciągnięte do tyłu, pysk jest rozdzielony.

Wargi: cienkie, dobrze przylegające, silnie pigmentowane.

Uzębienie: silne białe zęby, regularne i mocno osadzone w dobrze rozwiniętej szczęce. Zgryz nożycowy. Zgryz cęgowy, który był preferowany u psów pasterskich, jest tolerowany. Kompletne uzębienie zgodnie ze wzorem zębowym; brak dwóch pierwszych przedtrzonowców (2 x P1) jest dopuszczalny, braku 3-go trzonowca (M3) także nie należy brać pod uwagę.

Policzki: suche i płaskie, ale umięśnione.

Oczy: średniej wielkości, ani wypukłe, ani głęboko osadzone, lekko migdałowatego kształtu, skośne ustawione, koloru brązowego, preferowane ciemne, powieki czarne, wyraz oczu bezpośredni, żywy, inteligentny i badawczy.

Uszy: raczej małe, wysoko osadzone, wyraźnie trójkątnego kształtu, u podstawy szerokie, koniec ucha spiczasty, sztywne, noszone prosto i pionowo, kiedy pies jest czymś zainteresowany

SZYJA:

Dobrze osadzona, dość długa, raczej wysoko noszona, dobrze umięśniona, stopniowo rozszerzająca się w kierunku łopatek, bez podgardla, lekko łukowato wygięta.

TUŁÓW:

Silny i mocny, ale niezbyt ciężki, długość od stawu barkowego do guza siedzeniowego jest w przybliżeniu równa wysokości w kłębie

Linia górna: linia grzbietu i lędźwi prosta.

Kłób: zaznaczony

Grzbiet: prosty, krótki i dobrze umięśniony

Lędźwie: mocne, krótkie, ale wystarczająco szerokie, dobrze umięśnione

Zad: dobrze umięśniony, tylko bardzo nieznacznie opadający, wystarczająco szeroki, ale nie nadmiernie.

Klatka piersiowa: niezbyt szeroka, lecz głęboka, żebra zaokrąglone w ich górnej części, przy oglądaniu od przodu przedpiersie nie jest ani przesadnie szerokie ani wąskie.

Linia dolna: rozpoczyna się od klatki piersiowej i wznosi się łagodnie w harmonijnej krzywej w kierunku brzucha, nie jest ani opadająca ani podkasana, ale nieznacznie wznosi się i jest umiarkowanie rozwinięta.

OGON:

Dobrze osadzony, mocny u nasady, średniej długości, sięgający co najmniej do stawu skokowego, ale preferowany dłuższy. W spoczynku opuszczony z lekką fajką na wysokości stawu skokowego. W ruchu bardziej uniesiony, chociaż nie może przekraczać linii grzbietu, zagięty koniec jest wyraźnie widoczny, ale nie może być zakręcony ani zdeformowany.

KOŃCZYNY:

Kończyny przednie:

Kościec mocny, ale nie ciężki, umięśnienie mocne i suche. Oglądane ze wszystkich stron proste, oglądane z przodu idealnie równoległe.

Lopatki: długie i skośnie ustawione, dobrze umięśnione, razem z kością ramienia tworzą kąt, którego wartość wynosi 110-115 stopni.

Ramiona: długie, wystarczająco skośnie ustawione.

Lokcie: mocne, ani zbyt odstawione na zewnątrz, ani podstawione pod tułowiem

Podramiona: długie i proste.

Nadgarstki: bardzo mocne i suche.

Śródreżca: mocne i krótkie, możliwie prostopadłe do ziemi, tylko lekko nachylone do przodu.

Łapy: okrągłe, kocie, palce wysklepione i zwarte, opuszki grube i elastyczne, pazury ciemne i mocne.

Kończyny tylne:

Silne, ale nie ciężkie, oglądane z boku ustawione pionowo do podłoża, oglądane z tyłu - idealnie równoległe.

Uda: średniej długości, szerokie i silnie umięśnione.

Stawy kolanowe: w linii pionowej poprowadzonej od miednicy do podłoża, staw kolanowy normalnie kątowny.

Podudzia: średniej długości, szerokie i dobrze umięśnione.

Stawy skokowe: nisko osadzone, mocne i umięśnione, średnio kątowne.

Śródstopia: mocne i krótkie, wilcze pazury niepożądanne.

Łapy: mogą być lekko owalne, palce wysklepione, opuszki grube i elastyczne, pazury ciemne i mocne.

CHODY:

Żywe i swobodne w każdym tempie. Choć owczarek belgijski jest dobrym galopenem, to naturalnym ruchem jest dla niego stęp, a zwłaszcza kłus. W czasie ruchu kończyny są równoległe. Przy dużej prędkości łapy zbliżają się do linii środkowej ciała, przy kłusie wykrok ma średni zasięg, ruch jest równy i swobodny z dobrym napędem tylnych kończyn. Górna linia pozostaje prosta i mocna, przednie kończyny

nie mogą być unoszone zbyt wysoko. Kiedy patrzy się na owczarka belgijskiego w ruchu, wydaje się, że jest on nie do zmęczenia. Szybki, żywy i zwinny, zdolny jest do nagłych zmian kierunku przy pełnej szybkości. Z powodu swojego żywego temperamentu i chęci pilnowania i strzeżenia, ma wyraźną tendencję do poruszania się po okręgu.

OKRYWA WŁOSOWA:

Skóra: elastyczna, napięta na całym ciele, powieki i wargi dobrze pigmentowane.

Sierść i jej odmiany:

To właśnie sierść, jej długość, struktura, wygląd i kolor jest u owczarków belgijskich głównym kryterium podziału na poszczególne odmiany: groenendael, tervueren, malinois i laekenois. Te cztery odmiany są sądziwane oddzielnie i każda z nich może uzyskać CACIB, CAC oraz rezerwowe tytuły.

Sierść: w każdej odmianie musi być gęsta, zwarta, o dobrej strukturze, tworząca wraz z wełnistym podszerstkiem doskonałą warstwę ochronną.

A. Odmiana długowłosa:

Włos krótki na głowie, zewnętrznej stronie uszu i na dolnych częściach kończyn, z wyjątkiem tylnej strony kończyn przednich, porośniętej od łokcia do nadgarstka długim włosem, tworzącym frędzle. Na pozostałych częściach ciała włos długi i prosty, dłuższy i bardziej obfity na szyi i przedpiersiu gdzie tworzy kryzę i żabot. Wewnętrzna strona uszu jest chroniona stojącym włosem. Od nasady ucha włos jest nastroszony i nadaje kształt głowie. Pośladki obrośnięte bardzo gęstym włosem, tworzącym portki. Na ogonie włos długi i obfity, tworzy kitę.

Odmiany o długim włosie to groenendael i tervueren.

B. Odmiana krótkowłosa:

Włos bardzo krótki na głowie, zewnętrznej stronie uszu i w dolnych częściach kończyn. Sierść krótka na pozostałych częściach ciała, bardziej obfita na ogonie i wokół szyi, gdzie tworzy kryzę, począwszy od nasady uszu rozciągając się na podgardle. Ponadto na zadzie z tyłu włos jest gęsty i dłuższy. Ogon jest mocno owłosiony, ale sierść nie tworzy kity.

Odmiana o krótkiej sierści to malinois.

C. Odmiana szorstkowłosa:

To, co przede wszystkim charakteryzuje szorstką sierść, to szorstkość i suchość włosa, który jest także zmierzwiiony. Na wszystkich częściach ciała długość sierści w przybliżeniu wynosi 6 cm, krótsza jest jedynie na

grzbiecie kufy, czole i na kończynach. Brwi, wąsy i broda nie powinny być na tyle obfite, aby maskować kształt głowy, niemniej są one niezbędne. Na ogonie nie powinno być pióra.

Odmiana o szorstkiej sierści to laekenois.

Umaszczenie:

Maska: U tervuerena i malinois musi być bardzo wyraźna i obejmować dolne i górne wargi, kąciki warg i powieki jedną czarną strefą. Określa ją dokładnie 6 punktów pigmentacyjnych i są to:

- oba uszy
- powieki
- dwie wargi: górna i dolna

Wszystkie wymienione punkty muszą być czarne.

Czarny nalot (*charbonne*): U tervuerena i malinois czarny nalot wyraźny, czarne końce włosów tworzą narzutkę na maści podstawowej. Przyczernienie jest rozmieszczone równomiernie, nie może występować w postaci plam ani pręg. U laekenois ten czarny nalot jest mniej wyraźny.

Groenendael: Maść jednolicie czarna.

Tervueren: Zawsze z maską, płowy z czarnym nalotem lub szary z czarnym nalotem, ale płowy jest preferowany. Kolor płowy musi być intensywny, a nie jasny ani wyblakły. Wszystkie psy o maści innej, niż płowa z czarnym nalotem, albo nie dość intensywnej, nie mogą być uważane za osobniki wybitne.

Malinois: Płowy z czarną maską i czarnym nalotem.

Laekenois: Płowy ze śladowym czarnym nalotem, wyraźniejszym na kufie i ogonie.

U wszystkich odmian tolerowane małe białe znaczenia na palcach i przedpiersiu.

WZROST:

Wysokość w kłębie: Idealna wysokość w kłębie to przeciętnie:

62 cm dla psów

58 cm dla suk

Tolerancja 2 cm w dół i 4 cm w górę.

Waga: psy około 25-30 kg

suki około 20-25 kg

Przykładowe średnie wymiary owczarka belgijskiego samca o wysokości w kłębie 62 cm:

długość ciała: 62 cm

długość głowy: 25 cm

długość kufy: 12,5 - 13 cm

WADY:

Wszystkie odstępstwa od tego, co podano powyżej, powinny być traktowane jako wady, powodujące odpowiednie obniżenie oceny.

Wrażenie ogólne: Ociężałość, brak elegancji, budowa lekka lub wiotka, prostokątny format.

Głowa: Ciężka, zbyt mocna, nierównoległe linie, niedostatecznie modelowana albo nie dość sucha, czoło zbyt okrągłe, stop albo zbyt wyraźny, albo słabo zaznaczony, kufa zbyt krótka albo spiczasta, wypukły grzbiet nosa, łuki brwiowe lub łuki jarzmowe zbyt mocno zaznaczone.

Nos, wargi i powieki: Ślady depigmentacji.

Zęby: Nierówno rozmieszczone siekacze. Duże wady:

- brak 1 siekacza
- brak 1 przedtrzonowca P2
- brak 1 przedtrzonowca P3

Oczy: Jasne, okrągłe.

Uszy: Duże, za długie, zbyt szerokie u nasady, nisko osadzone, ustawione zbieżnie lub rozbieżnie.

Szyja: Wiotka, krótka i głęboko osadzona.

Tułów: Za długi, klatka piersiowa zbyt szeroka (beczkowata).

Kłób: Słabo zaznaczony.

Górna linia: Grzbiet i/ lub lędźwie długie, karpiovata lub łękowata.

Zad: Zbyt opadający, przebudowany.

Dolna linia: Opuszczona lub podkasana.

Ogon: Zbyt nisko osadzony, noszony za wysoko, tworzący koło lub skręcony w jedną ze stron.

Kończyny: Kościec zbyt lekki lub zbyt ciężki, zła postawa z profilu (np. miękkie śródrezcze lub słabe nadgarstki), z przodu łapy zbieżne lub iksowate, luźne łokcie, z tyłu kończyny zbieżne, rozbieżne albo beczkowate, strome lub za głębokie kątownie.

Łapy: Płaskie.

Chody: Chód związany, zbyt krótki wykrok, mało przestrzenny, luźny grzbiet w ruchu, wysoka akcja przodu.

Sierść: U wszystkich odmian wadą jest brak podszerstka.

Groenendael i tervueren: Wełnista, falista lub kędzierzawa, sierść niedostatecznie długa.

Malinois: Włos półdługi w miejscach, gdzie powinien być krótki, gładka, dłuższy włos rozsiały w krótkiej sierści, sierść pofalowana.

Laekenois: Włos zbyt długi, jedwabisty, falowany, kędzierzawy lub krótki, delikatny włos rozsiały w pękach szorstkiej sierści, włos zbyt długi wokół oczu i na brodzie, ogon w postaci „wiechy”.

Umaszczenie: U wszystkich czterech odmian białe znaczenia na piersi tworzące krawat, białe znaczenia na łapach powyżej palców.

Groenendael: Rudy nalot na sierści, szare portki.

Tervueren: Szare.

Tervueren i malinois: Pręgowane, niedostatecznie ciepły kolor, niedostatek lub nadmiar czarnego nalotu lub narzutka rozłożona w postaci plam, niedostateczna maska.

Tervueren, malinois i lakenois: Zbyt jasny płowy; podstawowa barwa bardzo jasna jest uważana za poważną wadę.

Charakter: Niedostatecznie pewny lub zbyt nerwowy.

WADY DYSKWALIFIKUJĄCE:

Charakter: Agresywny lub bojaźliwy.

Wygląd ogólny: Brak prawidłowego typu.

Uzębienie: Przędogryz nawet z zachowaniem kontaktu, tyłozgryz, zgryz naprzemienny.

Braki:

jednego kła (1xC1)
łamacza górnego (1 x P4) i dolnego trzonowca (1x M1)
trzonowców (1x M1 lub 1 x M2 razem z M3)
przedtrzonowca 3 (1 x P3) plus jeszcze jednego zęba
brak w sumie trzech lub więcej zębów (z wyjątkiem P1)

Nos, wargi, powieki: Silna depigmentacja.

Uszy: Wiszące lub sztucznie postawione.

Ogon: Całkowity brak lub skrócony od urodzenia, albo na skutek kopowania. Noszony zbyt wysoko i zakręcony w kółko.

Sierść: Brak podszerstka.

Umaszczenie: Wszystkie kolory, które nie zostały opisane przy poszczególnych odmianach, zbyt duże białe znaczenia na przedpiersiu, zwłaszcza, jeśli wchodzą na szyję i na kark, białe znaczenia na łapach obejmujące więcej niż połowę śródreżca lub śródstopia, tworzące skarpetki, brak maski, kolor kufy jaśniejszy niż reszta umaszczenia u tervuere i malinois.

Wzrost: Poza ustalonym limitem.

UWAGA:

Samce muszą mieć dwa, prawidłowo wykształcone jądra, całkowicie umieszczone w worku mosznowym.

Kojarzenia pomiędzy odmianami:

Kojarzenia pomiędzy odmianami są zabronione; jedynie w wyjątkowych przypadkach może na to pozwolić krajowa organizacja kynologiczna.